

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів
України
24.12.2010 N 1629
(z0087-11)

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 січня 2011 р.
за N 89/18827

НАЦІОНАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ (СТАНДАРТ)
бухгалтерського обліку
в державному секторі 124 "Доходи"

{ Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства
фінансів
N 1135 (z0015-17) від 23.12.2016
N 571 (z0838-17) від 13.06.2017 }

I. Загальні положення

1. Це Національне положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи від обмінних та необмінних операцій.

2. Норми цього Національного положення (стандарту) застосовуються суб'єктами бухгалтерського обліку в державному секторі (далі - суб'єкти державного сектору).

3. Це Національне положення (стандарт) не поширюється на визнання і оцінку доходів, які визначаються в інших національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в державному секторі, зокрема пов'язані з:

договорами оренди;
дивідендами, які належать за результатами фінансових інвестицій та обліковуються за методом участі в капіталі;
продажем або змінами у вартості основних засобів і нематеріальних активів;
змінами у справедливій вартості фінансових активів та фінансових зобов'язань або їх ліквідації;
змінами вартості інших поточних активів;
змінами вартості біологічних активів;
видобуванням корисних копалин.

4. Терміни, що використовуються у національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в державному секторі, мають таке значення:

бюджетне асигнування - повноваження суб'єкта державного сектору, надане відповідно до бюджетного призначення, на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів, яке має кількісні, часові та цільові обмеження;

відсотки - плата за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, що заборговані суб'єкту державного сектору;

дебіторська заборгованість - сума заборгованості суб'єкту державного сектору на певну дату, що виникає внаслідок обмінних та необмінних операцій;

дивіденди - частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства;

необмінна операція - це господарська операція, яка не передбачає передачі активів, послуг (робіт) в обмін на отриманий дохід або активи, але може передбачати виконання певних умов;

обмінна операція - це господарська операція з продажу/придбання активів в обмін на грошові кошти, послуги (роботи), інші активи або погашення зобов'язань;

податкова подія - подія, що свідчить про настання податкових зобов'язань;

роялті - платежі будь-якого виду, одержані як винагорода за використання або за надання права на використання об'єктом права

користування або за надання права на користування об'єктом права інтелектуальної власності;

трансферти - кошти, одержані з бюджетів усіх рівнів, від інших держав або міжнародних організацій на безоплатній та безповоротній основі;

цільове призначення переданих активів - умови, які обмежують або визначають цілі використання переданих активів.

II. Класифікація доходу та його визнання

1. Доходи суб'єктів державного сектору класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами:

1.1. Доходи від обмінних операцій:

бюджетне асигнування;

доходи від надання послуг (виконання робіт): плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю; надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності; { Абзац третій підпункту 1.1 пункту 1 розділу II в редакції Наказу Міністерства фінансів N 1135 (z0015-17) від 23.12.2016 }

доходи від продажу (доходи від операцій з капіталом, доходи від продажу нерухомого майна);

доходи від відсотків, роялті та дивідендів;

інші доходи від обмінних операцій.

1.2. Доходи від необмінних операцій:

податкові надходження;

неподаткові надходження (збори та платежі); { Абзац третій підпункту 1.2 пункту 1 розділу II із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів N 1135 (z0015-17) від 23.12.2016 }

трансферти та кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів;

надходження до державних цільових фондів;

зобов'язання, що не підлягають погашенню.

2. Доходи від обмінних операцій визнаються у такому порядку:

2.1. Не визнаються доходами від обмінних операцій такі надходження:

2.1.2. Суми податку на додану вартість, акцизного податку, інших податкових надходжень, що підлягають перерахуванню до бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

2.1.3. Сума попередньої оплати (авансу) в рахунок оплати товарів, робіт, послуг.

2.1.4. Сума завдатку під заставу або в погашення бюджетної позики (кредиту) у випадках, передбачених законодавством.

2.1.5. Надходження, що належать іншим особам.

2.2. Дохід визнається у разі, якщо існує ймовірність надходження суб'єкту державного сектору економічних вигід або потенціалу корисності, пов'язаних з обмінною операцією. Визнаний дохід не коригується на ту його частину, яка не оплачена покупцем (замовником тощо), з визнанням цієї суми витратами.

2.3. Бюджетні асигнування визнаються доходом при визнанні понесених витрат, пов'язаних із виконанням суб'єктом державного сектору своїх повноважень, визначених законодавством, або отриманні активу, послуг (робіт) на виконання заходів, не пов'язаних із основною діяльністю.

2.4. Дохід, пов'язаний з наданням послуг (виконанням робіт), визнається виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції.

Результат операції з надання послуг (виконання робіт) може бути достовірно оцінений за наявності всіх наведених нижче умов:

можливості достовірної оцінки доходу;

ймовірності надходження економічних вигід від надання послуг (виконання робіт);

можливості достовірної оцінки ступеня завершеності надання послуг (виконання робіт) на дату балансу;

можливості достовірної оцінки витрат, здійснених для надання послуг (виконання робіт) та необхідних для їх завершення.

2.5. Дохід від продажу активів визнається, якщо задовольняються такі умови:

суб'єкт державного сектору передав споживачеві суттєві

ризиками, пов'язані з контролем над активом;
суб'єкт державного сектору не здійснює надалі управління та контроль за проданим активом;
суму доходу можна достовірно визначити;
існує ймовірність надходження до суб'єкта державного сектору економічних вигід або потенціалу корисності;
витрати, пов'язані з продажем, можна достовірно визначити.

2.6. Дохід від продажу визнається за датою передачі суттєвих ризиків, пов'язаних з контролем над активом.

2.7. Дохід у вигляді відсотків роялті та дивідендів визнається, якщо:
існує ймовірність надходження до суб'єкта державного сектору економічних вигід або потенціалу корисності;
сума доходу може бути достовірно оцінена.
Такий дохід має визнаватися у такому порядку:
відсотки визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування відповідними активами;
роялті визнаються за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди;
дивіденди визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату.

2.8. Інші доходи від обмінних операцій, зокрема, включають доходи від курсових різниць, від реалізації необоротних активів (крім нерухомого майна), оборотних активів, дооцінки активів в межах суми попередньої уцінки, від відновлення корисності активів. Доходи від курсових різниць визнаються доходом на дату балансу та на дату операції.
{ Підпункт 2.8 пункту 2 розділу II із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів N 1135 (з0015-17) від 23.12.2016 }

3. Доходи від необмінних операцій визнаються у такому порядку:

3.1. Дохід від податкових надходжень визнається на дату настання податкової події.

3.2. Авансові платежі, отримані відповідно до законодавства, не визнаються доходом. Такі надходження відображаються як збільшення активу (грошові кошти на рахунках) та збільшення зобов'язання.

3.3. Ресурс, отриманий унаслідок необмінної операції, крім послуг в натуральній формі, визнається активом у разі, якщо:
існує ймовірність отримання майбутніх економічних вигід, пов'язаних з його використанням, та/або він має потенціал корисності; і
достовірно можна оцінити його вартість.

3.4. Дохід від необмінних операцій визнається одночасно з отриманням активів, послуг (робіт).

3.5. Дохід від трансфертів у разі цільового призначення (субвенція тощо) визнається в міру виконання умов його отримання з одночасним зменшенням зобов'язання, обумовленого отриманням ресурсу у сумі понесених витрат, пов'язаних з його виконанням.

3.6. Безоплатно отримані товари, роботи, послуги в натуральній формі суб'єкт державного сектору може визнавати доходом та активом звітного періоду, в якому вони фактично були отримані.

3.7. Суми зовнішньої безоплатної допомоги визнаються активом (дебіторською заборгованістю) та доходом на момент набрання чинності договором.

3.8. Суми внутрішньої безоплатної допомоги визнаються активом та доходом того звітного періоду, коли вони були отримані.

3.9. Суми штрафів, неустойки, пені, отримані за рішенням сторін договору або відповідних державних органів, суду, включаються до складу доходів звітного періоду за датою фактичного їх надходження.

3.10. Доходом звітного періоду визнається сума зобов'язання бюджету, що не підлягає погашенню, списаного у цьому звітному періоді (крім кредиторської заборгованості строк позовної

періоду (крім кредиторської заборгованості, строк позовної давності якої минув).

{ Підпункт 3.10 пункту 3 розділу II із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів N 571 (z0838-17) від 13.06.2017 }

III. Оцінка доходів

1. Оцінка доходів від обмінних операцій здійснюється у такому порядку:

1.1. Дохід від обмінних операцій оцінюється за вартістю активів, яка була отримана або підлягає отриманню.

1.2. Якщо дохід від надання послуг (виконання робіт) не може бути достовірно визначений або ймовірність його отримання є низькою, то він оцінюється у сумі понесених витрат, що підлягають відшкодуванню.

1.3. Оцінка ступеня завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) проводиться шляхом:

вивчення виконаної роботи;

визначення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані;

визначення питомої ваги витрат, яких зазнає суб'єкт державного сектору у зв'язку із наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат. Сума витрат, здійснених на певну дату, включає тільки ті витрати, які відображають обсяг наданих послуг на цю саму дату.

1.4. Якщо дохід від надання послуг не може бути достовірно оцінений і не існує ймовірності його отримання, то дохід не визнається, а понесені витрати визнаються витратами звітного періоду. Якщо надалі дохід буде отриманий, то він оцінюється за сумою фактичного надходження.

1.5. Інші доходи (доходи від курсових різниць, від реалізації необоротних активів (крім нерухомого майна), оборотних активів, дооцінки активів в межах суми попередньої уцінки, від відновлення корисності активів тощо) оцінюються у сумі визнаного доходу.

{ Підпункт 1.5 пункту 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів N 1135 (z0015-17) від 23.12.2016 }

2. Оцінка доходів від необмінних операцій здійснюється у такому порядку:

2.1. Отриманий у результаті необмінної операції актив оцінюється за його фактичною вартістю, у разі якщо її не можна встановити, він оцінюється за справедливою вартістю.

2.2. Дохід від необмінних операцій оцінюється у сумі отриманих активів, послуг (робіт).

2.3. Визнаний дохід від податкових надходжень оцінюється у сумі, отриманій відповідно до законодавства.

2.4. Визнаний дохід від необмінних операцій оцінюється у сумі вартості отриманих активів, послуг (робіт), за винятком суми зобов'язань, обумовлених цією операцією.

IV. Розкриття інформації про доходи від обмінних та необмінних операцій

1. У примітках до фінансової звітності суб'єкт державного сектору розкриває інформацію стосовно доходів від обмінних операцій про:

1.1. Облікову політику, прийняту для визнання доходу з надання послуг.

1.2. Суми доходу від обмінних операцій, визнаних протягом періоду за основними видами, із зазначенням окремо доходу від:

бюджетних асигнувань;

надання послуг;

продажу;

операцій з капіталом;

продажу нерухомого майна;

відсотків;

роялті;

дивідендів.

1.3. Розшифровку інших доходів.

1.4. Суми витрат, визнаних у зв'язку з недоотриманням раніше визнаних доходів.

2. У примітках до фінансової звітності суб'єкт державного сектору розкриває інформацію стосовно доходів від необмінних операцій про:

2.1. Облікову політику, прийняту щодо визнання доходу від необмінних операцій.

2.2. Суму доходу від необмінних операцій, визнаних протягом періоду за основними видами, із зазначенням окремо:

податкових надходжень;
неподаткових надходжень;
трансфертів;
грантів та дарунків;
надходжень до державних цільових фондів;
списаних зобов'язань, що не підлягають погашенню.

2.3. Характер та вид основних видів заповіданого майна, дарунків, пожертв, із зазначенням окремо основних видів отриманих активів, робіт, послуг у натуральній формі.

Начальник Управління методології
бухгалтерського обліку

О.О.Канцуров

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 14.02.2011 – 2011 р., № 9, стор. 54, стаття 424, код акта 54741/2011

